SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 12. avgusta 2008 *

V zadevi C-296/08 PPU,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložil Chambre de l'instruction de la cour d'appel de Montpellier (Francija) z odločbo z dne 3. julija 2008, ki je prispela na Sodišče istega dne, v postopku izročitve proti

Ignaciu Pedru Santestebanu Goicoecheu,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi A. Rosas (poročevalec), predsednik senata, U. Lõhmus, J. N. Cunha Rodrigues, A. Ó Caoimh in A. Arabadjiev, sodniki,

generalna pravobranilka: J. Kokott,
sodni tajnik: M.-A. Gaudissart, vodja enote,

* Jezik postopka: francoščina.

na podlagi predloga predložitvenega sodišča z dne 3. julija 2008, ki je istega dne prispel na Sodišče, naj se predlog za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 104b Poslovnika obravnava po nujnem postopku,

na podlagi odločbe tretjega senata z dne 7. julija 2008, da se temu predlogu ugodi,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 6. avgusta 2008,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za I. P. Santestebana Goicoechea Y. Molina Ugarte, odvetnik,

– za francosko vlado E. Belliard, G. de Bergues in A.-L. During, zastopniki,

– za špansko vlado Abogacía del Estado,

– za Komisijo Evropskih skupnosti S. Grünheid in R. Troosters, zastopnika,

po opredelitvi generalne pravobranilke

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 31 in 32 Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (UL L 190, str. 1, v nadaljevanju: Okvirni sklep).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru postopka, ki je potekal pred Chambre de l'instruction de la cour d'appel de Montpellier (v nadaljevanju: senat za preiskovalne zadeve višjega sodišča v Montpellieru), zaradi zahteve za izročitev, ki so jo 2. junija 2008 vložili španski organi.

Pravni okvir

Mednarodno pravo

3 Evropska konvencija o izročitvi je bila podpisana v Parizu 13. decembra 1957. Njen člen 10 z naslovom „Zastaranje“ določa:

„Izročitev se ne odobri, če je zahtevana oseba po zakonu pogodbenice prosilk[e ali] zaprošene pogodbenice postala izvzeta iz pregona ali kaznovanja zaradi zastaranja.“

4 Evropska konvencija o zatiranju terorizma je bila podpisana v Strasburgu 27. januarja 1977.

Pravo Evropske unije

5 Konvencija o poenostavljenem postopku izročitve med državami članicami Evropske unije je bila pripravljena na podlagi člena K.3 Pogodbe o Evropski uniji z aktom sveta z dne 10. marca 1995 in so jo istega dne podpisale vse države članice (UL C 78, str. 1, v nadaljevanju: Konvencija iz leta 1995).

6 Člen 1(1) te konvencije določa:

„Cilj te konvencije je olajšati uporabo Evropske konvencije o izročitvi [z dne 13. decembra 1957] med državami članicami Evropske unije z dopolnitvijo njenih določb.“

7 Konvencija o izročitvi med državami članicami Evropske unije, imenovana „Dublinska konvencija“ je bila pripravljena na podlagi člena K.3 Pogodbe o Evropski uniji z aktom Sveta z dne 27. septembra 1996 in istega dne so jo podpisale vse države članice (UL C 313, str. 11, v nadaljevanju: Konvencija iz leta 1996).

8 V njenem členu 1 je določeno zlasti:

„1. Namen te konvencije je dopolniti naslednje določbe in med državami članicami Evropske unije olajšati njihovo uporabo:

– Evropske konvencije o izročitvi z dne 13. decembra 1957 […],

– Evropske konvencije o zatiranju terorizma z dne 27. januarja 1977 […],

– Konvencije z dne 19. junija 1990 o uporabi Schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985 [med vladami držav ekonomske unije Benelux, Zvezne republike

Nemčije in Francoske republike] o postopni odpravi nadzora na skupnih mejah [UL 2000, L 239, str. 19] v okviru odnosov med državami članicami, ki so podpisnice navedene konvencije […]“

9 Člen 8(1) Konvencije iz leta 1996 določa:

„Izročitve ni mogoče zavrniti z utemeljitvijo, da je pregon ali kaznovanje osebe po pravu zaprošene države članice zastaralo.“

10 Iz člena 18(2) in (3) Konvencije iz leta 1996 izhaja, da ta začne veljati 90 dni po obvestilu zadnje države članice o sprejetju te konvencije, da so končani postopki, ki so v skladu z njihovimi ustavnimi pravili potrebni za njeno sprejetje. Ker te konvencije niso sprejele vse države članice, ta v skladu s to določbo ni začela veljati.

11 Člen 18(4) Konvencije iz leta 1996 določa:

„Do začetka veljavnosti te konvencije lahko vsaka država članica ob obvestilu iz odstavka 2 ali ob katerem koli drugem času izjavi, da se, v kolikor se nanaša nanjo, ta konvencija uporablja v njenih odnosih z državami članicami, ki so podale enako izjavo. Takšne izjave začnejo veljati 90 dni po njihovem deponiranju.“

12 Člen 18(5) Konvencije iz leta 1996 pojasnjuje, da se ta konvencija uporablja samo za zahteve, vložene po dnevu začetka njene veljavnosti ali uporabe med zaprošeno državo članico in državo članico prosilko.

13 V uvodnih izjavah od 3 do 5 Okvirnega sklepa je navedeno naslednje:

„(3) Vse ali nekatere države članice so podpisnice vrste konvencij na področju izročitve oseb, vključno z Evropsko konvencijo o izročitvi z 13. decembra 1957 in Evropsko konvencijo o zatiranju terorizma z 27. januarja 1977. Nordijske države imajo enako besedilo zakonov o izročitvi.

(4) Poleg tega so se države članice sporazumele o naslednjih treh konvencijah, ki v celoti ali delno urejajo izročitev oseb in so del pravnega reda Unije: Konvenciji z 19. junija 1990 o izvajanju Schengenskega sporazuma z 14. junija 1985 o postopni odpravi nadzora na skupnih mejah (v odnosih med državami članicami, ki so podpisnice te konvencije), Konvenciji [iz leta 1995] in Konvenciji [iz leta 1996].

(5) Zastavljeni cilj Unije, da postane območje svobode, varnosti in pravice, prinaša odpravo postopka izročitve med državami članicami in njegovo nadomestitev s sistemom predaje oseb med pravosodnimi organi. Nadalje uvedba novega poenostavljenega sistema predaje osumljenih ali obsojenih oseb zaradi kazenskega pregona ali izvršitve kazni omogoča, da se odpravijo sedaj zapleteni in zamudni postopki izročitve. Tradicionalno sodelovanje, ki je doslej vladalo med državami članicami, bi moralo, v območju svobode, varnosti in pravice, v kazenskopravnih zadevah nadomestiti sistem prostega pretoka pravosodnih odločitev, ki obsegajo odločitve pred izrekom kazni in pravnomočne odločbe.“

14 V uvodni izjavi 11 Okvirnega sklepa je navedeno:

„V odnosih med državami članicami naj bi evropski nalog za prijetje zamenjal vse prejšnje dokumente o izročitvi, vključno z vsemi določbami naslova III Konvencije o izvajanju schengenskega sporazuma, v delih, v katerih ta ureja izročitev oseb."

15 Člen 31 Okvirnega sklepa z naslovom „Razmerje do drugih pravnih aktov" določa:

„1. Brez poseganja v uporabo konvencij v odnosih med državami članicami in tretjimi državami ta okvirni sklep s 1. januarjem 2004 nadomesti ustrezne določbe naslednjih konvencij, ki se uporabljajo na področju izročitve oseb v odnosih med državami članicami:

a) Evropske konvencije o izročitvi z 13. decembra 1957, njenega dodatnega protokola z 15. oktobra 1975, in drugega dodatnega protokola z 17. marca 1978 in Evropske konvencije o zatiranju terorizma z 27. januarja 1977, v delu, v katerem ta konvencija ureja izročitev oseb;

b) Sporazuma med dvanajstimi državami članicami Evropskih skupnosti o poenostavitvi in posodobitvi metod pošiljanja zahtev po izročitvi z 26. maja 1989;

c) Konvencije [iz leta 1995];

d) Konvencije [iz leta 1996];

e) poglavja 4 naslova III Konvencije z 19. junija 1990 o izvajanju Schengenskega sporazuma z 14. junija 1985 o postopni odpravi kontrol na skupnih mejah.

2. Države članice lahko tudi potem, ko bo ta okvirni sklep sprejet, uporabljajo veljavne dvostranske in večstranske sporazume in dogovore, če ti sporazumi in dogovori širijo cilje tega okvirnega sklepa ter pomagajo poenostaviti in pospešijo postopke predaje oseb, ki so predmet evropskih nalogov za prijetje.

Države članice lahko sklenejo dvostranske in večstranske sporazume in dogovore tudi po začetku veljavnosti tega okvirnega sklepa, če ti sporazumi in dogovori omogočajo razširitev predpisov tega okvirnega sklepa in pomagajo še bolj poenostaviti in pospešiti postopke predaje oseb, ki so predmet evropskih nalogov za prijetje, zlasti z določitvijo krajših časovnih rokov, kot so tisti iz člena 17, z razširitvijo seznama kaznivih dejanj iz člena 2(2), z dodatnim krčenjem razlogov za zavrnitev iz členov 3 in 4 in z nižanjem praga, predvidenega v členu 2(1) in (2).

Sporazumi in dogovori iz drugega pododstavka nikakor ne smejo vplivati na odnose z državami članicami, ki niso njihove podpisnice.

Države članice v treh mesecih po začetku veljavnosti tega okvirnega sklepa uradno obvestijo Svet in Komisijo o obstoječih sporazumih in dogovorih iz prvega pododstavka, ki jih želijo še naprej uporabljati.

Države članice uradno obvestijo Svet in Komisijo tudi o vseh novih sporazumih in dogovorih, kakor so navedeni v drugem pododstavku, v treh mesecih po njihovem podpisu.

3. Kadar se konvencije in sporazumi iz odstavka 1 uporabljajo na tistih ozemljih držav članic ali na ozemljih, kjer je država članica odgovorna za njihove zunanje odnose, na katerih se ta okvirni sklep ne uporablja, te listine še naprej urejajo odnose med temi ozemlji in drugimi državami članicami."

16 Člen 32 Okvirnega sklepa z naslovom „Prehodna določba" določa:

„Zahteve za izročitev, ki jih države članice prejmejo pred 1. januarjem 2004, bodo še naprej urejali obstoječ[i] pravni akti o izročitvi. Zahteve, ki jih bodo države članice prejele po tem datumu, bodo urejala pravila, ki jih bodo sprejele države članice na podlagi tega okvirnega sklepa. Vendar lahko vsaka država članica, potem ko bo Svet sprejel ta okvirni sklep, v izjavi navede, da bo kot izvršitvena država članica obravnavala zahteve v zvezi z dejanji, storjenimi pred datumom, ki ga bo določila, v skladu z metodami izročitve, ki se uporablja[jo] do 1. januarja 2004. Za ta datum lahko določi najpozneje 7. avgust 2002. Omenjena izjava bo objavljena v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*. Ta se lahko kadarkoli umakne."

17 V skladu s členom 32 Okvirnega sklepa je Francoska republika podala naslednjo izjavo (UL 2002, L 190, str. 19):

„Francija v skladu s členom 32 Okvirnega sklepa […] izjavlja, da bo kot izvršitvena država obravnavala zahteve v zvezi z dejanji, storjenimi pred 1. novembrom 1993 (dnevom začetka veljavnosti pogodbe o Evropski uniji, podpisane v Maastrichtu

7. februarja 1992), v skladu z metodami izročitve, ki se uporablja[jo] do 1. januarja 2004.“

Nacionalna ureditev

18 Z zakonom št. 2004-204 z dne 9. marca 2004 o prilagoditvi sodstva razvoju kriminalitete (JORF z dne 10. marca 2004, str. 4567) je bil uveljavljen Okvirni sklep, ki v ta namen uvaja člene od 695-11 do 695-51 zakonika o kazenskem postopku.

19 S tem zakonom so bile poleg tega predvidene določbe za izvedbo konvencij iz let 1995 in 1996.

20 Z zakonom št. 2004-1345 z dne 9. decembra 2004 je bila dovoljena ratifikacija Konvencije iz leta 1996 (JORF z dne 10. decembra 2004, str. 20876).

21 Ta konvencija je bila objavljena v odloku št. 2005-770 z dne 8. julija 2005 (JORF z dne 10. julija 2005, str. 11358). Pojasnjeno je, da velja od 1. julija 2005.

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

22 Španska vlada je 11. oktobra 2000 na podlagi Evropske konvencije o izročitvi z dne 13. decembra 1957 vložila zahtevo za izročitev I. P. Santestebana Goicoechea zaradi dejanj, ki naj bi jih storil na španskem ozemlju februarja in marca 1992 in so opredeljena kot shranjevanje vojaškega orožja, nezakonita posest eksploziva ter kazniva ravnanja odvzema motornega vozila, zamenjave registrskih tablic in pripadnosti teroristični organizaciji. Chambre de l'instruction de la cour d'appel de Versailles (v nadaljevanju: senat za preiskovalne zadeve višjega sodišča v Versaillesu) je 19. junija 2001 izdal sodbo z negativnim mnenjem, ker so dejanja, zaradi katerih je bila zaprošena izročitev, po francoskem pravu zastarala.

23 Španski sodni organi so 31. marca 2004 izdali evropski nalog za prijetje I. P. Santestebana Goicoechea, ki se nanaša na ista dejanja, kot so ta iz zahteve za izročitev z dne 11. oktobra 2000. V pisnih stališčih je francoska vlada navedla, da ta nalog ni bil izvršen. Ob upoštevanju datuma dejanj in izjave, podane v skladu s členom 32 Okvirnega sklepa, je bilo ta nalog mogoče šteti le za zahtevo po začasnem odvzemu prostosti, ki se jo obravnava v skladu z metodami izročitve, ki se uporabljajo do 1. januarja 2004, to je v skladu z Evropsko konvencijo o izročitvi z dne 13. decembra 1957. Dejstva pa naj bi zastarala po francoskem pravu. Vsekakor je I. P. Santesteban Goicoechea v Franciji odslužil zaporno kazen, čeprav bi bilo mogoče morebitno izročitev državi članici prosilki izvesti šele potem ko bi bila ta kazen izvršena.

24 I. P. Santesteban Goicoechea bi moral biti izpuščen na prostost 6. junija 2008. Kot je španska vlada na obravnavi pojasnila, je zaradi tega, ker ni bilo mogoče uporabiti evropskega naloga za prijetje, glede na datum dejanj in izjavo, podano v skladu s členom 32 Okvirnega sklepa, ki so jo francoski organi umaknili, Juzgado Central de Instrucción de la Audiencia Nacional (Španija) 27. maja 2008 izdalo zahtevo po začasnem odvzemu prostosti za ista dejanja, z namenom zahteve za izročitev, ki temelji na Konvenciji iz leta 1996. Državni tožilec je zaradi izvršitve začasno pridržal I. P. Santestebana Goicoechea.

25 Španski organi so 2. junija 2008 na podlagi Konvencije iz leta 1996 zahtevali izročitev I. P. Santestebana Goicoechea.

26 Državni tožilec predlaga senatu za preiskovalne zadeve višjega sodišča v Montpellieru naj izda pozitivno mnenje glede zahteve španskih organov.

27 I. P. Santesteban Goicoechea zavrača izročitev španskim organom, ker meni predvsem, da Kraljevina Španija ne more uporabiti določb Konvencije iz leta 1996.

28 Predložitveno sodišče poudarja, da Okvirni sklep v členu 31 določa, da ta okvirni sklep od 1. januarja 2004 nadomešča ustrezne določbe konvencij, navedene v nadaljevanju, ki se uporabljajo na področju izročitve med državami članicami. Konvencija iz leta 1996 je navedena v členu 31(1)(d) Okvirnega sklepa.

29 Člen 31(2) Okvirnega sklepa naj bi nekaterim državam članicam omogočal, da še naprej uporabljajo nekatere dvostranske in večstranske sporazume, ki veljajo ob sprejetju Okvirnega sklepa. Vendar pa morajo te sporazume sporočiti v treh mesecih od začetka veljavnosti Okvirnega sklepa. Kraljevina Španija pa v zvezi s tem ni podala nobenega obvestila.

30 Predložitveno sodišče sprašuje tudi o razlagi člena 32 Okvirnega sklepa, ker se v postopku v glavni stvari predlaga uporaba konvencije, ki v Franciji velja od 1. julija 2005.

31 V teh okoliščinah je senat za preiskovalne zadeve višjega sodišča v Montpellieru prekinil odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložil ti vprašanji:

„1. Ali okoliščina, da država članica – v obravnavani zadevi Kraljevina Španija – na podlagi člena 31(2) Okvirnega sklepa […] ni poslala uradnega obvestila, da namerava še naprej uporabljati dvostranske ali večstranske sporazume, državi članici zaradi uporabe pojma ‚nadomesti' v členu 31 tega okvirnega sklepa onemogoča, da bi z drugo državo članico – v obravnavani zadevi Francosko republiko, ki je podala izjavo na podlagi člena 32 Okvirnega sklepa – uporabljala druge postopke, kot je postopek z evropskim nalogom za prijetje?

Če je odgovor na predhodno vprašanje nikalen:

2. Ali pridržki izvršitvene države članice tej dopuščajo uporabo [Konvencije iz leta 1996], ki je navedena v členu 32 Okvirnega sklepa in je bila torej sprejeta pred 1. januarjem 2004, vendar je v tej izvršitveni državi članici pričela veljati šele po 1. januarju 2004?"

Nujni postopek

32 Senat za preiskovalne zadeve višjega sodišča v Montpellieru je z dopisom z dne 3. julija 2008, vloženim istega dne v sodno tajništvo Sodišča, predlagal, naj se predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava po nujnem postopku iz člena 104b Poslovnika.

33 Predložitveno sodišče je ta predlog obrazložilo z navedbo, da je I. P. Santesteban Goicoechea po izvršitvi zaporne kazni ostal pridržan samo zaradi izročitve, odrejene v okviru postopka za izročitev, ki se umešča v okvir postopka za izročitev, v katerem je postavljeno vprašanje za predhodno odločanje.

34 Tretji senat Sodišča je po opredelitvi generalne pravobranilke 7. julija 2008 ugodil predlogu predložitvenega sodišča, naj se predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava po nujnem postopku.

Pristojnost Sodišča

35 Iz predložitvene odločbe izhaja, da predlog za sprejetje predhodne odločbe temelji na členu 234 ES, predlagana razlaga pa zadeva Okvirni sklep, in sicer pravni akt, izdan na podlagi naslova VI Pogodbe EU.

36 Vendar je najprej treba poudariti, da se na podlagi člena 46(b) EU določbe Pogodb ES, ESPJ in ESAE, ki se nanašajo na pristojnost Sodišča in na izvajanje te pristojnosti, med katerimi je tudi člen 234 ES, uporabljajo za določbe naslova VI Pogodbe o Evropski uniji pod pogoji iz člena 35 EU. Iz tega sledi, da se lahko ureditev iz člena 234 ES na podlagi člena 35 EU, pod pogoji iz te določbe, uporablja za pristojnost Sodišča na področju predhodnega odločanja (glej v tem smislu sodbi z dne 16. junija 2005 v zadevi Pupino, C-105/03, ZOdl., str. I-5285, točki 19 in 28, ter z dne 28. junija 2007 v zadevi Dell'Orto, C-467/05, ZOdl., str. I-5557, točka 34).

37 Francoska republika je v izjavi z dne 14. marca 2000, ki je začela veljati 11. julija 2000, navedla, da priznava pristojnost Sodišča za odločanje o veljavnosti in razlagi aktov,

navedenih v členu 35 EU, v skladu z določbo odstavka 3(b) tega člena (UL 2005, L 327, str. 19).

38 V teh okoliščinah dejstvo, da v predložitveni odločbi ni omenjen člen 35 EU, temveč se sklicuje na člen 234 ES, samo po sebi ne more privesti do nedopustnosti predloga za sprejetje predhodne odločbe. To velja še toliko bolj, ker Pogodba EU niti izrecno niti implicitno ne določa oblike, v kateri mora nacionalno sodišče podati predlog za sprejetje predhodne odločbe (glej zgoraj navedeno sodbo Dell'Orto, točka 36).

39 Poleg tega, kot navaja francoska vlada v svojih stališčih, čeprav iz sodne prakse francoskega Conseil d'État izhaja, da preiskovalni senati pritožbenih sodišč, kadar dajejo mnenje o zahtevi za izročitev, izvajajo upravno nalogo, pa iz tega ni mogoče sklepati, da ti organi niso sodišča v smislu člena 234 ES.

40 V skladu z ustaljeno sodno prakso namreč Sodišče pri presoji, ali je predložitveni organ tako sodišče, kar je izključno vprašanje prava Skupnosti, upošteva celoto elementov, kot so zakoniti izvor organa, njegovo trajnost, obvezno naravo njegove sodne oblasti, kontradiktorno naravo postopka, njegovo uporabljanje pravnih pravil in njegovo neodvisnost (glej zlasti sodbo z dne 31. maja 2005 v zadevi Syfait in drugi, C-53/03, ZOdl., str. I-4609, točka 29, in navedena sodna praksa). Poleg tega se nacionalna sodišča lahko obrnejo na Sodišče le, če pred njimi teče postopek in če so bila pozvana k odločanju v okviru postopka, katerega rezultat je sodna odločba (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Syfait in drugi, točka 29, ter sodbo z dne 27. aprila 2006 v zadevi Standesamt Stadt Niebüll, C-96/04, ZOdl., str. I-3561, točka 13).

41 Ni sporno, da preiskovalni senati pritožbenih sodišč izpolnjujejo zgoraj navedene pogoje zakonitega izvora, trajnosti in neodvisnosti. Njihovo posredovanje je obvezno na področju izročitve in odločajo v sodnem postopku, v katerem zadevna oseba in

državno tožilstvo podajata izjave v kontradiktornem postopku. Ti senati nadzorujejo okoliščine zakonitosti izročitve in podajo obrazloženo mnenje. Če je to negativno, se z njim, ko je dokončno, zaključi postopek izročitve in se zahtevano osebo, ki je bila pridržana zaradi izročitve, po uradni dolžnosti izpusti na prostost. Poleg tega, kot je izpostavila francoska vlada v svojih stališčih, Cour de cassation od leta 1984 dopušča, da je zoper mnenje preiskovalnega senata zaradi oblikovnih in postopkovnih kršitev mogoče vložiti kasacijsko pritožbo. Ta možnost je od tedaj uzakonjena v členu 696-15 zakonika o kazenskem postopku. Nazadnje, če je pri Cour de cassation zoper mnenje preiskovalnega senata vložen zahtevek za varstvo zakonitosti, to odloči o temelju izročitve.

42 Iz vsega navedenega izhaja, da je Sodišče pristojno, da odgovori na postavljeni vprašanji.

Vprašanji za predhodno odločanje

43 I. P. Santesteban Goicoechea najprej predlaga Sodišču, naj razsodi, da bi bilo v nasprotju s splošnimi načeli prava, ki veljajo v Uniji, in zlasti z načeli pravne varnosti, zakonitosti in prepovedi retroaktivne veljave strožjega kazenskega zakona, če bi se zanj uporabilo Konvencijo iz leta 1996 za dejstva, glede katerih je senat za preiskovalne zadeve višjega sodišča v Versaillesu s sodbo z dne 19. junija 2001 razglasil zastaranje po francoskem pravu in izdal negativno mnenje glede izročitve.

44 Navaja, da čeprav se konvencije o izročitvi uporabljajo za dejstva, ki so nastala, preden so te začele veljati, pa ni mogoče dopustiti, da bi bil učinek nove konvencije o izročitvi ta, da bi se ponovno postavili pod vprašaj položaji, o katerih je že bilo dokončno odločeno.

45 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da če se uvodne trditve tožene stranke v postopku v glavni stvari nanašajo na probleme, ki izvirajo iz zaporedne uporabe Evropske konvencije o izročitvi z dne 13. decembra 1957 in Konvencije iz leta 1996, ne spadajo v kontekst odgovora na vprašanja za predhodno odločanje in razlage členov 31 in 32 Okvirnega sklepa.

46 Spomniti pa je treba, da je v skladu s členom 35 EU nacionalno sodišče pristojno, da predloži zadevo Sodišču, in ne stranke v sporu v glavni stvari. Možnost določati vprašanja, ki se jih predloži Sodišču, ima torej le nacionalno sodišče, stranke pa ne morejo spremeniti njihove vsebine (v zvezi s členom 234 ES glej zlasti sodbi z dne 9. decembra 1965 v zadevi Singer, 44/65, Recueil, str. 1191, 1198, in z dne 17. septembra 1998 v zadevi Kainuun Liikenne in Pohjolan Liikenne, C-412/96, Recueil, str. I-5141, točka 23).

47 Poleg tega odgovor na predlog, ki ga je podala tožena stranka v postopku v glavni stvari iz člena 43 te sodbe, ne bi bil skladen z vlogo, ki jo ima Sodišče na podlagi člena 35 EU, in z obveznostjo Sodišča, da zagotovi možnost vladam držav članic in zainteresiranim strankam, da predložijo izjave v skladu s členom 23 Statuta Sodišča, upoštevajoč dejstvo, da so na podlagi te določbe zainteresirane stranke obveščene le o predložitvenih odločbah (v zvezi s členom 234 ES glej zlasti sodbo z dne 20. marca 1997 v zadevi Phytheron International, C-352/95, Recueil, str. I-1729, točka 14, in zgoraj navedeno sodbo Kainuun Liikenne in Pohjolan Liikenne, točka 24).

Prvo vprašanje

48 S prvim vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 31 Okvirnega sklepa razlagati tako, da ob upoštevanju pojma „nadomesti“ iz prvega odstavka tega člena to, da država članica, kot je Kraljevina Španija, ni poslala uradnega obvestila, da namerava uporabljati dvostranske ali večstranske sporazume v skladu

s členom 31(2) tega sklepa, državi članici onemogoča, da bi z drugo državo članico – kot je Francoska republika, ki je podala izjavo na podlagi člena 32 Okvirnega sklepa – uporabljala druge postopke izročitve, kot je postopek z evropskim nalogom za prijetje.

49 I. P. Santesteban Goicoechea navaja, da pojem „nadomesti“ ni dvoumen in da ker Kraljevina Španija ni poslala uradnega obvestila o svoji želji, da ohrani v veljavi Konvencijo iz leta 1996, se ta v odnosih med Kraljevino Španijo in Francosko republiko ne more uporabiti. Razlage, ki sta jih predlagali francoska vlada in Komisija v svojih pisnih stališčih, naj bi bile le domneve.

50 Francoska in španska vlada ter Komisija v nasprotju s tem menijo, da člena 31 Okvirnega sklepa v postopku v glavni stvari ni mogoče uporabiti.

51 V zvezi s tem iz 5., 7. in 11. uvodne izjave Okvirnega sklepa izhaja, da je zato, da se odpravijo tedaj veljavni zapleteni in zamudni postopki izročitve, njegov cilj nadomestiti večstranski sistem izročitve med državami članicami, ki temelji na Evropski konvenciji o izročitvi z dne 13. decembra 1957, s sistemom predaje oseb med pravosodnimi organi. Ta 11. uvodna izjava pojasnjuje, da naj bi „[v] odnosih med državami članicami […] evropski nalog za prijetje zamenjal vse prejšnje dokumente o izročitvi“.

52 V 3. in 4. uvodni izjavi Okvirnega sklepa so navedene konvencije, veljavne v vseh ali nekaterih državah članicah, in konvencije, o katerih so se države članice sporazumele in so del pravnega reda Unije, med katerimi je Konvencija iz leta 1996.

53 V skladu s ciljem, navedenim v uvodnih izjavah Okvirnega sklepa, njegov člen 31(1) določa, da se v državah članicah konvencije, ki jih navaja, nadomestijo s sistemom evropskega naloga za prijetje, ki ga uvaja Okvirni sklep. Med temi konvencijami so tiste, ki so navedene v uvodnima izjavama 3 in 4 Okvirnega sklepa, in torej Konvencija iz leta 1996.

54 Člen 31(2) Okvirnega sklepa dovoljuje državam članicam, da lahko tudi po tem, ko bo ta okvirni sporazum sprejet, uporabljajo veljavne dvostranske in večstranske sporazume in dogovore ter sklenejo dvostranske in večstranske sporazume in dogovore tudi po začetku veljavnosti tega okvirnega sklepa, če ti sporazumi in dogovori omogočajo razširitev ciljev Okvirnega sklepa in pomagajo še bolj poenostaviti in pospešiti postopke predaje oseb, ki so predmet evropskih nalogov za prijetje.

55 Vendar pa se ta določba ne more nanašati na konvencije iz člena 31(1) Okvirnega sklepa, ker je njen cilj ravno nadomestiti te konvencije s sistemom, ki je enostavnejši in učinkovitejši. Kot je Komisija navedla v svojih stališčih in španska vlada poudarila na obravnavi, se člen 31(2) Okvirnega sklepa nanaša na druge konvencije, s katerimi gredo države članice dlje od Okvirnega sklepa v smislu olajševanja in poenostavljanja postopkov izročitve, ob tem da ostajajo v okviru evropskega naloga za prijetje.

56 Iz tega sledi, da Konvencija iz leta 1996 ni del dvostranskih in večstranskih sporazumov in dogovorov iz člena 31(2) Okvirnega sklepa, v zvezi s katero bi bilo potrebno uradno obvestilo.

57 Vendar pa se sistem evropskega naloga za prijetje uporablja le v okoliščinah, ki jih določa Okvirni sklep, in posebej v skladu z njegovim členom 32, za zahteve, prejete po 1. januarju 2004, in če izvršitvena država članica ni podala izjave v skladu s to določbo, da bi vzpostavila časovno omejitev uporabe tega sistema.

58 Kot je pojasnila Komisija, v členu 31(1) Okvirnega sklepa določena nadomestitev konvencij iz te določbe ne povzroči tega, da ni več teh konvencij, ki ostajajo veljavne za primere, v katerih država članica poda izjavo v skladu s členom 32 Okvirnega sklepa, ter tudi v drugih položajih, kjer sistem evropskega naloga za prijetje ne bi veljal.

59 Iz tega sledi, da se člena 31 in 32 Okvirnega sklepa nanašata na različne položaje, ki se med seboj izključujejo. Medtem ko člen 31 z naslovom „Razmerje do drugih pravnih aktov“ obravnava posledice uporabe sistema evropskega naloga za prijetje za mednarodne konvencije na področju izročitve, člen 32 z naslovom „Prehodna določba“ namreč določa okoliščine, v katerih se ta sistem ne uporablja.

60 Francoska republika je v obravnavani zadevi v skladu s členom 32 Okvirnega sklepa podala izjavo, v kateri je pojasnila, da bo kot izvršitvena država članica še naprej obravnavala zahteve v zvezi z dejanji, storjenimi pred 1. novembrom 1993 (dnevom začetka veljavnosti Maastrichtske pogodbe), v skladu z metodami izročitve, ki so se uporabljale do 1. januarja 2004.

61 Tako je v primeru zahteve, kot je ta, ki so jo vložili španski organi v zvezi z I. P. Santestebanom Goicoecheom, ker so bila dejanja, ki se mu očitajo, storjena februarja in marca 1992.

62 Ker se sistem evropskega naloga za prijetje, določen v Okvirnem sklepu, ne uporablja za to zahtevo, člen 31 Okvirnega sklepa ni upošteven.

63 Zato je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 31 Okvirnega sklepa razlagati tako, da se nanaša le na primer, v katerem se uporablja sistem evropskega naloga

za prijetje, to pa ni tako, kadar se zahteva za izročitev nanaša na dejstva, storjena pred datumom, ki ga je država članica navedla v izjavi, podani v skladu s členom 32 Okvirnega sklepa.

Drugo vprašanje

64 Z drugim vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 32 Okvirnega sklepa razlagati tako, da v izvršitveni državi članici nasprotuje uporabi Konvencije iz leta 1996, kadar je ta v tej državi pričela veljati šele po 1. januarju 2004.

65 I. P. Santesteban Goicoechea navaja, da če bi dopustili, da ta izraz „z metodami izročitve, ki se uporablja[jo] do 1. januarja 2004“ iz člena 32 tega Okvirnega sklepa zajema to konvencijo, ki velja med Kraljevino Španijo in Francosko republiko šele od 1. julija 2005, bi bilo to v nasprotju z besedilom in namenom izjave, ki jo je podala Francoska republika v skladu s tem členom 32.

66 Francoska in španska vlada ter Komisija menijo, da je izraz „z metodami izročitve, ki se uporablja[jo] do 1. januarja 2004“ uporabljen v Okvirnem sklepu, da bi razlikoval med po eni strani metodo izročitve, ki jo uvajajo konvencije, ki veljajo ob sprejetju Okvirnega sklepa ter so navedene v njegovih uvodnih izjavah in v členu 31(1), in po drugi strani sistemom evropskega naloga za prijetje, ki ga je vzpostavil Okvirni sklep in za katerega ta določa uporabo za zahteve, vložene po 1. januarju 2004. Cilj uporabe tega izraza naj ne bi bil niti „zamrzniti“ stanja konvencij iz člena 31(1) niti preprečiti izboljšanja metode izročitve, ki temelji na Evropski konvenciji o izročitvi z dne 13. decembra 1957.

67 Francoska in španska vlada ter Komisija poleg tega navajajo, da konvenciji iz let 1995 in 1996 1. januarja 2004 še nista veljali, da še zdaj ne veljata in da bi izgubili ves smisel, če države članice ne bi mogle še naprej sprejemati postopkov, ki so za njihovo uporabo zahtevani v nacionalnem pravu. Ti konvenciji pa naj bi bili del pravnega reda Unije, ki naj bi ga države članice prevzele, in naj bi ostali koristni v primeru, v katerem se sistem evropskega naloga za prijetje ne uporablja tako kot v razmerjih izročitve s tretjimi državami, pridruženimi v okviru Schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985. Države članice naj bi sicer Svet spodbujal, da jih kljub obstoju Okvirnega sklepa še naprej ratificirajo.

68 Komisija nazadnje navaja, da bi lahko Francoska republika kadarkoli umaknila svojo izjavo, podano v skladu s členom 32 Okvirnega sklepa, posledica česar naj bi bila takojšnja uporabnost evropskega naloga za prijetje. Zato naj bi bilo težko ugotoviti, zakaj naj bi bilo prepovedano delno napredovati v smeri evropskega naloga za prijetje z uporabo Konvencije iz leta 1996, ki je poznejša od sistema, ki ga določa Okvirni sklep.

69 Glede tega iz uvodnih izjav Okvirnega sklepa in iz njegovih členov 31 in 32 izhaja, da izraz „z metodami izročitve, ki se uporablja[jo] do 1. januarja 2004“ v členu 32 Okvirnega sklepa pomeni zlasti celoto konvencij, navedenih v uvodnima izjavama 3 in 4 ter v členu 31(1) Okvirnega sklepa. Te konvencije temeljijo na Evropski konvenciji o izročitvi z dne 13. decembra 1957, kolikor jo spreminjajo ali dopolnjujejo. Tako je v členu 1 Konvencije iz leta 1996 navedeno, da je namen te konvencije dopolniti določbe in med državami članicami Evropske unije olajšati njihovo uporabo ter med drugim tudi uporabo Evropske konvencije o izročitvi z dne 13. decembra 1957.

70 Vendar, kot je na obravnavi pojasnila Komisija, uporaba izraza „se uporablja“ ne more povzročiti, da bi se navedene konvencije uporabljale samo zaradi tega, ker je

začel veljati Okvirni sklep. Da bi se konvencija uporabljala med dvema državama, morata biti ti dve z njo zavezani.

71 Tega izraza ni mogoče razumeti, kot da označuje le konvencije, ki naj bi se 1. januarja 2004 med državami članicami dejansko uporabljale.

72 Sistem izjave, predviden v tretjem in četrtem stavku člena 32 Okvirnega sklepa, namreč izjemoma dovoljuje razširitev sistema, predvidenega v prvem stavku tega člena, na nekatere zahteve, prejete po 1. januarju 2004. Enako kot nič ne prepoveduje, da bi v nekaterih državah članicah med datumom sprejetja Okvirnega sklepa in 1. januarjem 2004 postali veljavni pravni akti, ki obstajajo na področju izročitve, tudi nič ne nasprotuje temu, da država članica po 1. januarju 2004 uveljavi Konvencijo, ki je del metode izročitve, ki jo je nadomestil sistem evropskega naloga za prijetje za položaje, v katerih ta sistem ne velja.

73 Kot so pravilno navedle francoska in španska vlada ter Komisija, služi navedba datuma 1. januar 2004 predvsem temu, da se določi meja med področjem uporabe sistema izročitve, določenega v konvencijah, in sistema evropskega naloga za prijetje, izdelanega v Okvirnem sklepu, ki se na splošno uporablja za vse zahteve, vložene po 1. januarju 2004.

74 Uporaba konvencij, kot je Konvencija iz leta 1996, ne ogroža sistema evropskega naloga za prijetje, določenega v Okvirnem sklepu, saj se v skladu z njegovim členom 31(1) taka konvencija lahko uporablja le, kadar se ne uporablja sistem evropskega naloga za prijetje.

75 Namen uporabe konvencij na področju izročitve po 1. januarju 2004 je torej lahko le izboljšanje sistema izročitve v okoliščinah, v katerih se sistem evropskega naloga za prijetje ne uporablja. Kot je bilo poudarjeno v točki 58 te sodbe, konvencije na področju izročitve ostanejo v veljavi za primere, ki jih pokriva izjava države članice, podana v skladu s členom 32 Okvirnega sklepa, ter tudi v drugih položajih, kjer se sistem evropskega naloga za prijetje ne uporablja.

76 Tak namen zagotovo ni v nasprotju s cilji Okvirnega sklepa, saj, kot izhaja iz njegove uvodne izjave, 5 uvedba novega poenostavljenega sistema predaje osumljenih ali obsojenih oseb omogoča, da se odpravijo zapleteni in zamudni postopki izročitve, ki obstajajo ob sprejetju Okvirnega sklepa.

77 Uporaba Konvencije iz leta 1996 med dvema državama članicama je poleg tega združljiva s cilji Unije. V zvezi s tem je treba spomniti, da je ta konvencija del pravnega reda Unije in da je z aktom z dne 27. septembra 1996 Svet priporočil, naj jo države članice sprejmejo v skladu s svojimi ustavnimi pravili.

78 Nazadnje, kot je opozorila Komisija, člen 32 Okvirnega sklepa izrecno določa, da lahko izjavo, ki jo je podala država članica v skladu s to določbo, ta kadarkoli umakne, kar naj bi povzročilo, če ne bi bilo tega pojasnila, takojšnjo uporabo sistema evropskega naloga za prijetje tudi za dejstva, nastala pred datumom, navedenim v tako umaknjeni izjavi.

79 Ob upoštevanju tako priznanega pooblastila, da se lahko v skladu s členom 32 Okvirnega sklepa umakne podana izjava, ni mogoče uspešno zatrjevati, da država članica, ki je podala tako izjavo, nima pravice uveljaviti Konvencije iz leta 1996 po 1. januarju 2004, da bi ta konvencija med drugim zajemala položaje, v katerih se sistem evropskega naloga za prijetje ne uporablja, medtem ko, kot je poudarila Komisija, ta

konvencija pomeni napredek v smislu evropskega naloga za prijetje z namenom olajšanja izročitev med državami članicami.

80 V skladu z ustaljeno sodno prakso se postopkovna pravila običajno uporabljajo za vse spore, ki potekajo, ko ta pravila začnejo veljati, drugače kot pri pravilih materialnega prava, ki se običajno razlagajo tako, da se načeloma ne nanašajo na položaje, ki so nastali pred začetkom njihove veljavnosti (zgoraj navedena sodba Dell'Orto, točka 48). Člen 18(5) Konvencije iz leta 1996 določa, da se ta konvencija uporablja samo za zahteve, vložene po dnevu začetka njene uporabe med zaprošeno državo članico in državo članico prosilko. Člen 32 Okvirnega sklepa določa, da bodo zahteve, ki jih države članice prejmejo pred 1. januarjem 2004, urejala pravila evropskega naloga za prijetje. Če se, v obeh primerih, nova pravila ne uporabljajo za tekoče zahteve, temveč za tiste, vložene po določenem datumu, se obakrat uporabljajo za zahteve, ki se nanašajo na dejstva pred dnevom začetka uporabe nove ureditve.

81 Ob upoštevanju teh dejstev je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 32 Okvirnega sklepa razlagati tako, da v izvršitveni državi članici ne nasprotuje uporabi Konvencije iz leta 1996, tudi če se je ta v tej državi članici začela uporabljati šele po 1. januarju 2004.

Stroški

82 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

1. **Člen 31 Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami je treba razlagati tako, da se nanaša le na primer, v katerem se uporablja sistem evropskega naloga za prijetje, to pa ni tako, kadar se zahteva za izročitev nanaša na dejstva, storjena pred datumom, ki ga je država članica navedla v izjavi, podani v skladu s členom 32 Okvirnega sklepa.**

2. **Člen 32 Okvirnega sklepa 2002/584 je treba razlagati tako, da v izvršitveni državi članici ne nasprotuje uporabi Konvencije o izročitvi med državami članicami Evropske unije, pripravljene z aktom Sveta z dne 27. septembra 1996, ki so jo istega dne podpisale vse države članice, tudi če se je ta v tej državi članici začela uporabljati šele po 1. januarju 2004.**

Podpisi